

سالشمار سید محمد علی جمال زاده*

تولد در اصفهان	۱۲۷۰ (۱۳۰۹ ه. ق.) /
	۱۳ ژانویه ۱۸۹۲ م.
انتقال همراه خانواده از اصفهان به تهران	۱۲۸۱ یا ۱۲۸۰
پدر (سید جمال الدین واعظ اصفهانی) او را برای تحصیل به لبنان فرستاد	پیش از ۱۲۸۶
قتل پدر به دست عمال محمد علی شاه قاجار در بروجرد	۱۲۸۶ / ۱۹۰۸
جمال زاده نوجوان آخرین نامه پدر را برای چاپ به روزنامه حبل المتین، کلکته فرستاد	
ترک بیروت، و عزیمت به مصر و فرانسه و سویس	(؟)
اخذ درجه لیسانس در رشته حقوق در شهر Dijon، فرانسه	(؟)
ورود به آلمان و پیوستن به «کمیته ملیون ایرانی» در برلین. از طرف کمیته به عثمانی، متحد آلمان سفر کرد تا زمینه شورش مخالف روس و انگلیس را فراهم سازد	۱۹۱۵
اولین مقاله او در روزنامه خاور، استانبول در شماره ۱۶ جمادی الاول ۱۳۳۳ چاپ شد	ق. ۱۳۳۳
مقاله او در اولین شماره روزنامه مستقل «کمیته ملیون ایرانی» در بغداد به نام	ق. ۱۳۳۴

* در تیبۀ سالشمار از منابع زیر استفاده کرده ام: درباره فعالیت‌های مطبوعاتی جمال زاده از مقاله «جمال زاده روزنامه نگار» نوشته ناصرالدین پروین که در همین شماره ایران شناسی چاپ شده است؛ مقاله «باتگ خروس سحری»، در کتاب دیداری با اهل قلم، نوشته غلامحسین یوسفی (تاریخ مقدمه: خرداد ۱۳۵۷)، ص ۱۲۴۷ و چند مورد از نقد آثار محمد علی جمال زاده، نوشته عبدالعلی دست‌نخیز، تهران، ۲۵۳۶ شاهنشاهی.

رستخیز در ۲۶ رمضان ۱۳۳۴ چاپ شد بیوستن به روزنامه کاوه، برلین، (از شماره دهم، ۱۵ ژوئیه ۱۹۱۶ / ۱۴ رمضان ۱۳۳۴) به بعد	۱۹۱۶/۱۳۳۴
از طرف «کمیته ملیون ایرانی»، در کنگره سوسیالیستها در استکهلم شرکت کرد	۱۹۱۷
خدمت در سفارت ایران در برلین به عنوان مترجم (کارمند محلی)، و سپس سرپرست محصلین اعزامی وزارت جنگ ایران به آلمان	از (؟) تا ۱۹۳۰
همکاری با نامه فرنگستان، برلین	۱۹۲۴/۱۳۰۳
همکاری با مجله علم و هنر، برلین. از شماره چهارم به عنوان «مدیر و رئیس هیأت تحریری»	۱۹۲۷/۱۳۰۶
آغاز خدمت در «دفتر بین المللی کار»، ژنو	۱۹۳۱/۱۳۱۰
در «دفتر بین المللی کار» پس از ۲۵ سال خدمت بازنشسته شد.	۱۳۳۵
وابسته فرهنگی ایران در مرکز اروپایی سازمان ملل متحد در ژنو (پس از بازنشستگی در «دفتر بین المللی کار»)	از (؟) تا (؟)
درگذشت، در خانه سالمندان، ژنو	۱۷ آبان ۱۳۷۶ / ۸ نوامبر ۱۹۹۷
آثار:	
گنج شایگان، برلین	۱۹۱۶/۱۲۹۵
«تاریخ روابط ایران و روس» به صورت جزوه هایی ضمیمه روزنامه کاوه، برلین یکی بود یکی نبود، برلین	۱۹۲۱/۱۳۰۰
قهوه خانه سورات (ترجمه): <i>Le Cafe de Surat</i> , Bernardin de Saint-Pierre	
گلستان نیکبختی یا پندنامه سعدی	۱۳۱۷
دارالمجانین	۱۳۲۰
قصه قصه ها	
سرگذشت عمو حسینعلی	۱۳۲۱
قتلشن دیوان	۱۳۲۵
صحرای محشر	۱۳۲۶
راه آب نامه	
هزار پیش	
نمایشنامه معصومه شیرازی	۱۳۳۳

* همه آثار جمال زاده، به جز چند کتابی که به محل چاپ آنها اشاره گردیده، در تهران چاپ شده است.

مجله ایران شناسی، سال نهم	۷۱۶
Hendrik Wilhelm van Loon, <i>The Story of Mankind</i> (ترجمه): سرگذشت بشر	۱۳۳۴
تلخ و شیرین	
سروته یک کریاس	۱۳۳۵
Friedrich Schiller, <i>Wilhelm Tell</i> (ترجمه): ویلهلم تل	
Friedrich Schiller, <i>Don Carlos</i> (ترجمه): دون کارلوس	
خسیس (ترجمه): Moliere, <i>L'Avare</i>	۱۳۳۶
داستانهای برگزیده (ترجمه)	
شاهکار (چاپ دوم و صورت مفصل عمو حسینعلی، ۲ جلد)	۱۳۳۷
بانگ نای	۱۳۳۷
کهنه و نو	۱۳۳۸
آزادی و حیثیت انسانی (ترجمه)	
کشکول جمالی	۱۳۳۹
Henrik Ibsen, <i>En folkefiende</i> (ترجمه): دشمن ملت	۱۳۴۰
غیر از خدا هیچ کس نبود	
هفت کشور (ترجمه)	
خاک و آدم (ترجمه و تألیف، با مقدمه سید حسن تقی زاده)	
فرهنگ لغات عامیانه	۱۳۴۱
زمین و آریاب و دهقان	
صندوقچه اسرار	۱۳۴۲
آسمان و ریمان	۱۳۴۳
طریقه نویسندگی و داستانرایی، شیراز	۱۳۴۵
خلفیات ما ایرانیان	
تصحیح سرگذشت حاجی بابای اصفهانی	۱۳۴۸
قنبرعلی، جوانمرد شیراز، نوشته کنت دوگوییو (ترجمه)	۱۳۵۲
قصه های کوتاه برای بچه های ریش دار	
جنگ ترکمن، نوشته کنت دوگوییو (ترجمه)	
اصفهان	
هزارستان	
قصه ما به سر رسید	۱۳۵۷
دموکراسی خودمانی، امریکا	۱۳۶۳
رسالة بازده باب یا اندک آشنایی با حافظ، ژنو	۱۳۶۶